

Fővárosi Ítéltábla
9.Pf.20.494/2014/9.

A Fővárosi Ítéltábla a Dr. Szabó Róbert Ügyvédi Iroda (**felperesi jogi képviselő címe.**, ügyintéző: dr. Szabó Róbert ügyvéd) által képviselt **felperes neve** (felperes címe) felperesnek - a **alperesi jogtanácsos neve** által képviselt **alperes neve** (alperes címe) alperes ellen **vállalkozói díj megfizetése** iránt indult perében a Fővárosi Törvényszék 2013. április 2. napján meghozott 36.P.25.182/2012/7. számú ítélete ellen a felperes 8. sorszámon előterjesztett fellebbezése folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 150.000 (azaz százötvenezer) forint másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes a keresetében kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest 49.887.760 forint és járulékai, valamint a perköltség megfizetésére, mert a perben nem álló engedményezővel kötött szerződése alapján - melyről az alperest értesítette - az alperes neki köteles az engedményezett összeget megfizetni.

Az alperes a kereset elutasítását kérte, arra hivatkozva, hogy az engedményezési szerződés hozzájárulásának hiányában nem jött létre, a követelt összeget pedig az engedményező tényleges rendelkezésének megfelelően már megfizette.

Az elsőfokú bíróság a Fővárosi Ítéltábla 9.Pf.21.206/2010/4. számú végzésének megfelelően lefolytatott tárgyalás alapján meghozott újabb határozatában a keresetet elutasította, és a felperest 1.655.702 forint perköltség megfizetésére kötelezte.

Ítélete jogi indokolásában a Ptk. 205. § (1) bekezdésének és a 200. § (1) bekezdésének felhívása mellett kifejtette, nincs akadálya annak, hogy az engedményezési szerződésben szerződő félként a kötelezett is szerepeljen. A

perbeli engedményezési szerződésben az engedményező akarata az volt, hogy a követelés engedményezéséhez az alperes mint kötelezett hozzájáruljon. Ezt bizonyította, hogy az engedményező felszámolóbiztosának tanúvallomása szerint a felszámolási iratok között a felperes javára szóló engedményezési szerződés nem volt fellelhető, a fellelt engedményezési szerződés pedig annak a jogosultnak a javára szólt, akinek az alperes a követelést valójában megfizette. Mivel a kötelezett hozzájárulása az engedményező szerződéses akarata volt, ennek hiányában az engedményezési szerződés „nem érvényes”, így a felperes erre alapítottnan az alperestől teljesítést nem követelhetett.

Az elsőfokú ítélet ellen a felperes fellebbezett. Fellebbezésében kérte, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét oly módon változtassa meg, hogy a keresetének adjon helyt, valamint marasztalja az alperest a per költségeiben.

Arra hivatkozott, hogy a perben kirendelt igazságügyi szakértő véleményével bizonyítottan cégszerűen aláírt engedményezési szerződés létrejöttéhez és érvényességéhez a kötelezett engedélyére, hozzájárulására a Ptk. szerint nem volt szükség, és erre a szerződő felek szándéka sem terjedt ki. Ezt bizonyítja, hogy bár az alperes szerződő félként a szerződés fejléceiben valóban szerepelt, azonban a szerződés kötelezettre vonatkozó 3. pontja - a Ptk. 207. § (1) bekezdésének megfelelő értelmezés szerint - csak arra vonatkozott, hogy az alperes a szerződés tartalmát megértette, megismerte. A szerződéskötés körülményeiről nyilatkozó tanúk vallomása egybehangzóan bizonyította, hogy az engedményezési szerződés tartalmáról szóló megbeszélésnek nem volt olyan része, mely alapján a szerződés érvényessége, vagy hatályba lépése az alperes jóváhagyásától függött volna. Ezt bizonyítja továbbá az engedményező részéről a szerződés lényegi elemeit kialakító kirendeltség vezetőjére vonatkozó vallomása is, hogy engedményezési gyakorlatuk szerint az engedményezéshez más személy hozzájárulására nem volt szükség, a kötelezett aláírása az engedményezési szerződéseken csak mint „tudomásul vevő” szerepelt, továbbá hogy az alperest az engedményezéssel kapcsolatos tárgyalásokba nem vonták be. Mindezt a tanúvallomás szerződés céljára vonatkozó része is megerősíti. E szerint az engedményező likviditási problémái és rossz híre miatt biztosította, hogy az elvégzett munka ellenértékét a felperes megkapja. Az engedményezés tényéről, az új jogosult személyéről az alperes tájékoztatása okirattal bizonyítottan megtörtént, az engedményezési okirat megküldésével megtörtént az engedményezés igazolása is. Ezt követően az alperes már csak az új jogosult, a felperes részére, illetve kétség esetén bírósági letétbe helyezéssel teljesíthetett volna. Iratellenes az elsőfokú bíróság azon indokolása, hogy az engedményező felszámolási iratai között a felperes javára szóló engedményezési szerződés nem volt fellelhető, az engedményező felszámolóbiztosának tanúvallomásában éppen ennek ellenkezőjét adta elő. A tanúvallomások és a szerződés szövege kétséget kizáróan bizonyította, hogy az engedményezőnek és az engedményesnek nem volt arra irányuló akarata, hogy az alperes hozzájárulásához kössék az engedményezés létrejöttét, vagy azt a szerződés érvényességi feltételévé tegyék, az alperes a szerződésben kizárólag tudomásul vevőként szerepelt.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását és a felperes perköltségben marasztalását kérte az ítélet helyes indokai alapján. Kifejtette, hogy az engedményezési szerződésben a kötelezett szerződő félként való feltüntetése, a 3. pont szerinti kötelezettség vállalásra vonatkozó rendelkezés, a szerződés keltezésének hiánya, a kísérlőlevél tartalma, a kötelezett aláírást megtagadó nyilatkozata után az engedményező által kiállított számla, az engedményező és az egyéb engedményes között létrejött engedményezés és az arról való értesítés megtörténte, valamint a felszámoló azon nyilatkozata, miszerint az iratok között nem lelhető fel a felperes által hivatkozott engedményezési szerződés felek által aláírt példánya mind azt bizonyítják, hogy a törvényi minimum feltételektől eltérően a felek az engedményezési szerződésbe többletartalmat építettek be, mely az engedményező azon szerződéses akarata volt, hogy az alperes a szerződés aláírásával hozzájáruljon a szerződés létrejöttéhez, továbbá kötelezettséget vállaljon arra, hogy az engedményes részére teljesít.

Az elsőfokú bíróság ítéletének nem volt az 1952. évi III. törvény (Pp.) 228. § (4) bekezdése szerint fellebbezés hiányában jogerőre emelkedett rendelkezése, ezért az ítéletet a másodfokú bíróság egészében bírálta felül.

A fellebbezés alaptalan.

Az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást a jogvita eldöntéséhez szükséges mértékben lefolytatta, annak alapján a tényállást helyesen állapította meg, és helytálló következtetésre jutott. A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság érdemi döntésével teljes egészében, jogi indokolásával csak részben értett egyet.

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság jogi indokolását a következőkkel egészíti ki, illetve pontosítja.

A felperes keresetének alapja az volt, hogy az engedményezővel, annak az alperessel szemben fennálló követelésére engedményezési szerződést kötött, az engedményezés tényéről a szerződés megküldésével az alperest tájékoztatta, az alperes ezért nem volt jogosult a fizetés megtagadására. A felperes tényállítása szerint tehát az alperes az engedményezésről az 1959. évi IV. törvény (Ptk.) 328. § (4) bekezdés első fordulata szerinti, az engedményezőtől származó értesítést nem kapott. Az alperes érdemi védekezésében elismerte, hogy az engedményezési szerződést megkapta, de állította, hogy az engedményezést a szerződő felek a hozzájárulásához kötötték, amit megtagadott.

A Ptk. az engedményezést kétoldalú jogügyletként szabályozza, melyhez harmadik fél beleegyezése nem szükséges (Ptk. 328. § (1) bekezdés). A Ptk. 228. §-a értelmében azonban a felek a szerződés hatályának beálltát bizonytalan jövőbeli eseménytől függővé tehetik. Ilyen jövőbeni esemény lehet harmadik személynek - akár a kötelezettnek is - a felek által meghatározott nyilatkozata. Amennyiben a szerződő felek a szerződés hatályának beálltát a kötelezett nyilatkozatához kötik, az engedményezési szerződés engedményes általi megküldése - mely az

engedményezésről szóló értesítésnek és az engedményezés igazolásának egyébként megfelelő módja - nem elegendő, hisz az csak a hatálybalépéshez megkívánt nyilatkozat megtétele esetén igazolja, hogy az engedményezés joghatás kiváltására alkalmas módon megtörtént.

A peres felek között vitás volt a szerződéses nyilatkozatok jelentése, vagyis az, hogy az engedményező az engedményezést az alperes jóváhagyásához, kötelezettség vállalásához kötötte-e és ezt az engedményes elfogadta-e.

A szerződés tartalmát a másodfokú bíróság a szerződési nyilatkozatoknak a Ptk. 207. §-ának (1) bekezdése szerinti értelmezésével állapította meg, vizsgálva e körben az engedményezési szerződést és a feleknek az engedményezéshez kapcsolódó cselekményeit.

Az engedményezési szerződésben az engedményező és a felperes mint engedményes a kötelezettet szerződő félként feltüntették. A szerződés 3. pontja szerint a kötelezett „a szerződés aláírásával elismeri, továbbá az engedményezést tudomásul veszi és vállalja”, hogy az engedményezett összeget közvetlenül az engedményes részére fizeti ki banki átutalás útján. A szerződést az engedményező és az engedményes úgy írták alá, hogy azon a dátum helye kitöltetlen maradt.

A szerződés előzőek szerinti megszövegezéséből az a következtetés vonható le, hogy a felek a kötelezett nyilatkozatának a szerződésben írt tartalommal való megtételétől és annak időpontjától tették függővé a szerződés hatályának beálltát. Azt, hogy az engedményezési szerződés valóban ezzel a feltétellel jött létre, azt mind a két fél így is értette, a következők bizonyítják. A 4/F/1. alatt csatolt kísérőlevélen, mellyel a felperes az engedményezési szerződést az alperesnek megküldte, a felperes tárgyként a szerződés átadását tüntette fel, a levél tartalma pedig az volt, hogy az engedményezési szerződést aláírásra átadja, és kéri annak aláírás utáni visszaküldését, azon a felperes átadóként, az alperes átvevőként szerepelt. Az alperes ezt követő, a hozzájárulást megtagadó nyilatkozatát a felperes hónapokig, az engedményező pedig egyáltalán nem kifogásolta. Az engedményező az engedményezésről értesítést az alperesnek nem küldött, az engedményezett követelést tartalmazó számláját pedig úgy állította ki, hogy azon a fizetés helyéül saját, zárolt bankszámlájának a számát tüntette fel, és nem kérte a fizetés felperes javára történő teljesítését. A szerződéskötési gyakorlatban - amelyre a felperes is hivatkozott - nem ismeretlen, hogy a követelés engedményezését kizárják, vagy a kötelezett hozzájárulásához kössék. Ez a feltétel az engedményezőnek a felperessel kötött alvállalkozói szerződésben is szerepel (1/F/2. melléklet 5. pont). Ilyen esetben az engedményező saját szerződésszegésének elhárítására a kötelezett „részvételét” is igényli az engedményezés során.

A felperes alkalmazásában álló tanúk valóban azt vallották, hogy a szerződés 3. pontját úgy értették, hogy az csak az alperes tájékoztatását szolgálta a fizetés helyéről. E tanúvallomásokat azonban a kifejtettek szerint az okirati bizonyítékok cáfolták.

Az engedményező képviseleti joggal nem rendelkező kirendeltség vezetője az engedményezésről szóban tárgyalt, de annak pontos feltételeit nem ő fogalmazta. A törvényes képviselő nyilatkozatát, a végleges szerződési feltételeket az írásba foglalt szerződés tartalmazta, melyre a felperes a keresetét alapította. A szerződéses nyilatkozatot pedig a már kifejtettek szerint kellett értelmezni.

Helytállóan hivatkozott a felperes a fellebbezésében arra, hogy az elsőfokú ítélet indokolásával ellentétben az engedményező felszámolóbiztosának tanúvallomása szerint az engedményező iratai között éppen a felperessel kötött szerződés aláírás nélküli példánya volt fellelhető. Ennek azonban a per eldöntése szempontjából nem volt jelentősége.

Mindezekre tekintettel a másodfokú bíróság azt állapította meg, hogy a szerződő felek az engedményezési szerződés hatályát a kötelezettnek a szerződésbe foglalt nyilatkozatától tették függővé. Az engedményezés diszpozitív szabályaihoz képest a szerződő felek által kikötött többletfeltétel azt eredményezte, hogy a kötelezett fizetési kötelezettségének beálltához nem volt elegendő a felperestől származó értesítés, annak további feltétele az volt, hogy az alperes a szerződésbe foglalt nyilatkozatot megtegye, a szerződést aláírja.

E jognyilatkozat hiányában, illetve annak megtagadása miatt a szerződés nem lépett hatályba, arra az engedményes jogot nem alapíthatott, így az alperes a kétszeres fizetés kockázata nélkül teljesíthetett az engedményező későbbi rendelkezése szerint. Az elsőfokú bíróság ezért helyesen döntött a kereset elutasításáról.

A másodfokú bíróság az ítélet indokolásának kiegészítésével az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A felperes fellebbezése eredménytelen volt, ezért a másodfokú bíróság a Pp. 239. §-a és a 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte az alperes jog képviselőjét felmerült másodfokú perköltség megfizetésére. Az alperest képviselő jogtanácsos munkadíját a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) és (5) bekezdése alapján - a (6) bekezdésre figyelemmel az elvégzett munkával arányban álló összegben - állapította meg.

Budapest, 2014. szeptember 18.

Dr. Hóbl Katalin s.k.
a tanács elnöke

Egriné dr. Salamon Emma s.k., Bleier Judit s.k.
előadó bíró

bíró

A kiadmány hiteléül: